

731 Rapport Dagens svenska metoder för att mäta njurfunktion måste bli bättre. Rutinformlerna ger osäker diagnostik – stor risk för feldosering av läkemedel. *Lars-Olof Hansson, Jonas Wadström, Miklós Lipcsey, Alireza Biglarnia, Anders Larsson*

737 Klinisk översikt Omdiskuterat – men små snitt vid höftproteskirurgi här för att stanna. *Per Wretenberg*

PATIENTSÄKERHET

741 Mycket svårt sjuka barn behöver transport till livsnödvändig vård. Barnsjukhus har egen organisation för att skicka och hämta barnen

742 Nära samarbete kring de svårt sjuka barnen prioriteras. I fjol flög de 1 100 patienter till deras hemsjukhus eller specialistvård

743 Spännande möte mellan två högspecialiserade områden. »Sjukvården och flyget har mycket att lära av varandra i säkerhetsarbetet«

DEBATT OCH BREV

746 Läkemedelsverket svarar om kontrollen av medicintekniska produkter: Vi behöver en aktiva läkarkår som rapporterar brister. *Lennart Philipson*

747 Paternalism och fosterdiagnostik. *Ulf Högberg*

749 Får privatläkarna läsa förslaget till

KULTUR Skål i champagne. Eduard Hanslick, Johannes Brahms och Theodor Billroth för-
evigade av AF Seligman. Läs om den problemfyllda vänskapen mellan Billroth och Brahms. Sidan 755

ett nytt nationellt ersättningsystem?
Christer Sjödin

750 Altruismen har sina gränser – klinisk forskning måste löna sig. *Per Hansson*

751 Årlig fortbildning för specialister. *Leif Lapidus*

752 Patenten är »motorn« i läkemedelsutvecklingen. *Richard Bergström*

753 Medicinsk angiologiutbildning för

alla internmedicinare. *Anders Gottsäter, Martin Malina, Bengt Lindblad*

754 Olyckligt om beslutet skulle tolkas som att HSAN anser att subklinisk hypotyreoos alltid ska behandlas. *Mats Palmér, Arne Nygren*

Inga fall av rapporterad virusöverföring. *Inger Antonsson, Tobias Marguerre*

Replik: Det behövs ett forum för diskussion om transfusionsprodukter. *Jan Palmblad, Hans Johnsson, Michael Lagerkranser, Angeta Wikman, Ulf Schött, Gunilla Sundel*

KULTUR

755 Billroth och Brahms – problemfylld vänskap mellan två ikoner. *Anders Ahlsson*

758 Recensioner

759 LEDIGA TJÄNSTER

762 PLATSANNONSER

785 MEDDELANDET

 Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på www.lakartidningen.se.

 Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Det våras för beslutsamheten

Myndigheter med tillsyn över hälsovården har en tendens att inta en avvaktande hållning till nya medicinska landvinningar. Det ligger kanske i myndigheternas roll att vänta hellre än att agera eftersom kunskapsläget alltid kan bli bättre, liksom att mer studier behövs. Mot den bakgrunden kan man betrakta Socialstyrelsens förslag att införliva HPV-vaccinet i vaccinationsprogrammet som en attitydförändring mot en mer handlingskraftig strategi i komplicerade hälsofrågor.

HPV-vaccinet ger ett fullgott skydd, men bara mot två av de virusstammar som orsakar cellförändringar som leder till livmoderhalscancer. Dessa svarar för 64 procent av cancerfallen – i Sverige 290 av totalt 450 årliga fall. Vaccinet kan även förebygga annan HPV-inducerad cancer, som oralcancer, men det har inte studerats lika noga. Andra oklara frågor är hur länge skyddet varar och om kostnaderna, som

är högre än för andra hittills använda vacciner, är rimliga.

Problemet med vaccinationer är att tvivel kring långtidseffekter, kostnader i relation till nytta och farhågor och attitydfrågor – som att vaccinerade ungdomar ska strunta i säker sex- och kontrollprogram för cervixcancer bara kan besvaras genom att införa ett vaccinationsprogram. Hälsointerventioner på befolkningsnivå går bara att utvärdera genom att studera utfallet av själva interventionen. Dessutom kan en intervention vid behov modifieras för att korrigera uppkomna problem som exempelvis att vaccinationsskyddet avtar med tiden.

Om beslutet att införa HPV-vaccinet varit riktigt kan först avgöras om flera år. Det som är klart nu är att potentiella farhågor inte har tillmätts samma vikt som de faktiska möjligheterna att minska en sjukdomsburda.

»Andra oklara frågor är hur länge skyddet varar och om kostnaderna, som är högre än för andra hittills använda vacciner, är rimliga.«

Josef Milerad
medicinsk
chefredaktör

josef.milerad@lakartidningen.se